

AVESTA TIDNING

LÖRDAGEN DEN 28 MAJ 1964

Krylbpensionär översätter och talar esperanto flytande

F. d. förrådsman Hugo Löfgren, Lerbäcksvägen 5 B i Krylbo, 70 år, har varit esperantist sedan 1924. Han behärskar språket lika bra som sitt modersmål både i tal och skrift och lyssnar dagligen till utsendningar i radio. I nedanstående artikel ger han sina synpunkter på verksamheten på vår ort och språkets ställning ute i världen.

"Vi är i dag nästan bara äldre personer, som praktiserar Esp. Hur många vi är, kan jag icke exakt säga men klubben "Avesta Esp-klubb" har just nu inte fler medlemmar, än att det räcker till styrelse.

Det är jag, 70 år, och Karl Bengtsson, primus motor i vår klubb, och Vald Henriksson, reparatör i Avesta samt några från Horndal och utomkring. Men det är de aktiva. Sedan finns det gott om sympatisörer. Ofta träffar man personer som säger: "det är ett bra språk, och det är synd att det icke är allmänt antaget. Jag läste det i en kurs för något år sedan och förtär det ganska bra, men man har ju aldrig tid att hålla på med det".

Att det finns flera Esp-ister på vår ort bevisas väl av följande. Förra året hade de nordiska ländernas Esp-förbund gemensamt möte i Norge. Vårt ombud där var V. Henriksson. Han berättade att han där träffade 2 ungdomar från vår trakt, som på egen hand studerat språket och nu ville pröva sin färdighet.

Det är beklagligt att det skall rida sådan stiltje på vår front men det har alltid gått i vågor, så rätt vad det är har vi en tidväg. I betraktande av den aktivitet som råder för Esp ute i världen är det väl otroligt att Sverige i längden inte åter tränger sig fram i första ledet. Glädjande nog tycks det mer och mer vinna insteg bland akademikerna både här hemma och utomlands.

Examen för esperantister.

När jag lyssnade på radio Budapest, hörde jag att universitetet där haft examen för 25 Esp-ister. Många stationer i flera världsdelar sänder Esp regelbundet. Warszawa och Budapest brukar jag regelbundet avlyssna. Nu frågar sig många om det är någon idé att hålla på med Esp, när engelska redan är så gott som världsspråk? Ja, jag medger, att för närvarande har man nog mera nytta av engelska än Esp. Men jag anser att fördelarna på lång sikt är så stora, att det är värt att satsa på. Har man råd att lägga ned 3 å 4 års arbete på engelskan plus 6 mån. vistelse i engelsktalande land jämfört med ett års studier av Esp, så kan man ju göra det. Men att komma till en svensk med bara grundskoleutbildning och säga "lär inte Esp utan lär dig engelska i stället" tycker jag är som man skulle komma till en fattig kull och säga "var inte dum nu och köp en cykel, utan köp en Limocine i stället. Med den kan du komma mycket längre och fortare". Det är ju sant, men jag tycker mig ha på känn att det finns en hake där någonstans. Vilket inte hindrar att Esp kan bli en Limocine den dag det blir allmänt antaget. Men vi tycks vara mer engelska än engelsmännen. När frågan om Esp som internationellt hjälp-språk på sin tid var uppe i Nationernas Förbund, röstade England för Esp, men Sverige för engelska.

Har man då någon nytta av det i dag?

Jag vill svara ja på den frågan. Hur lätt o. enkelt det är att lära går jag inte in på här, jag säger endast att det är många gånger lättare än något annat språk. Men Esp-världen har en organisation, Universala Esp Assoc., (UEA) som har konsulter på de flesta platser i världen.

Vill jag veta något från någon ort, ex. vis i Brasilien, tillskriver jag bara Esp-ombudet på platsen samt bifogar en internationell svarskupong, och jag får de upplysningar jag önskar.

Vill jag besöka en plats, där jag icke förtär språket, medde-

Hugo Löfgren visar här upp en kinesisk tidskrift som utkommer med sex nummer per år och kostar sju kr. för tre år.

lar jag min ankomsttid till Esp-ombudet, och alltid finns det någon "samidano" som tar emot mig. Så länge vi är en minoritet blir det som ett internationellt brödraskap. Var jag än träffar en Esp-ist, är det som att träffa en gammal god vän.

På många turistorter finns det många Esp-ister, ex. vis i jugoslaviska medelhavskusten och baltiska svartahavskusten. Så har vi ett Esp-pensionat i Rulabergen vid Sofia, alottet Gresillon i Frankrike, ett par platser i Holland, Helsingör i Danmark och Frostavallen och Varmhem i Sverige. Även om jag vill tillskriva någon, som inte kan Esp, kan jag använda språket, om jag blott vet att mottagaren är så pass hemma i grammatik, att han vet vad ett substantiv, adjektiv, adverb eller verb är. Jag skriver på Esp och medskickar en "nyckel" på hans språk, ett litet häfte, som innehåller hela grammatiken jämte en ordförteckning, och som inne väger mer, än att allt går för vanligt porto.

Esp-litteratur

finns att tillgå i våra bibliotek, men bara efter tillstånd. Samtliga böcker förvaras nämligen vid centralbiblioteket i Falun. Av böcker där vill jag särskilt framhålla en, som kom ut i fjol, och som fascinerade mig så, att jag sade, att bara att få läsa den, var värt besväret att lära Esp. Det gäller översättningen från finska av "Kalevala". Men så har översättaren, div. handlande J. E. Leppäkoski, hållit på med översättningen i 28 år. Den finns tidigare på svenska, som jag inte läst, men jag tvivlar på, att den kan mäta sig med Esp-versionen. Här ett prov på slutstrofen: "Cu en jena jumularo, en la nuna granda gento, esas lu, kin sovint, sajn manojn en la miajn, interkrocu niajn fingrojn, kaj komencus kune kanti, por gojigi jenan tagon, por gojigi ci vesperon!" säger Vajnamojnen. Esp-tidningar finns många, men vi här i västerlandet har svårt att få ekonomiskt att gå ihop, så det blir merendels små tidningar. Men Bulgarien ex. vis, ger ut en månadstidning för 18 kr. per år i flerfärgtryck. Bortsett från att mycket, för att inte säga det mesta är propaganda, så är det mycket intressant läsning. Mellan raderna kan man få fram mycket. Några stycken skall jag översätta. Kina ger ut en tidning som man inte ligger säkert, fränsett att den utkommer bara varannan månad, men så kostar den "inte mycket, 7 kr. för tre år.

Det går inte att abonnera direkt, för man får inte skicka pengar till Kina. Det måste gå genom Esp-förlaget i Malmö. Kineserna är mycket allskämda. De annonserade en gång en bok, men priset var icke utsatt. Jag skrev och frågade om priset, och nämnde, att om den inte var för dyr ville jag ha den. Den kom omgående jämte ett meddelande att om jag inte hade så jag kunde betala nu, så fick jag gärna vänta tills jag fick så ställt

att jag kunde betala. Den kostade 2.50.

Önskvärt med studiecirklar.

Det skulle vara roligt om vi till hösten kunde få igång några studiecirklar inom detta distrikt.

Det finns flera kompetenta instruktörer. Den senaste cirkeln i Esp på vår ort var för en 3-4 år sedan för järnvägsmän. De flesta av dåvarande deltagare är nu skingrade.

Inom flera områden kunde det passa med cirklar. Oftast är det väl ABF, som är arrangör, men det passar utmärkt även för andra. Vi har en Esp-organisation som heter "Kristana Esperanta Ligo Internacia" så varför, inte inom något religiöst förbund.

En av de mera bemärkta esperantisterna inom KELL här i Sverige är biskop Daniel. Katolska Esp-förbundet, med säte i Rom, brukar annonsera, att om någon är intresserad av att närmare lära känna deras äsköning, kan han få deras tidning gratis.

Jag kan tillägga, att för en tid sedan såg jag en annons, att en avslutad kurs i Esp i Tjeckoslovakiet ville korrespondera. Bland annonsörerna var en dam på över 60, så jag tänkte att det är något för mig. Jag fick svar, och blev verkligen förvånad. Dels för att hon så ledigt kunde uttrycka sig, efter, som hon påstod, 4 månaders kurs, dels att det icke var ett ord av propaganda för kommunism (eljest är det nästan obligatoriskt med sådan i de länder där det är risk för censur) dels var hon religiös och spelar orgel i deras kyrka. Men som människa är hon intressant och det blir inte bara "jag mår bra och önskar dig detsamma".